

A.god. R.Irkļa kungam

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas
padomes priekšsēdētājam

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039

Rīgā, 2017.gada 16. maijā
Nr. 862/3K

*Par konsultāciju dokumentu par galalietotāju informēšanas
par paaugstinātu tarifu izsaukumiem noteikumu projektu*

A.god. R.Irkļa kungs!

„Latvijas Mobilais Telefons” SIA (turpmāk – LMT) ir iepazinies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) mājas lapā publiskoto konsultāciju dokumentu par galalietotāju informēšanas par paaugstinātu tarifu izsaukumiem noteikumu projektu (turpmāk – Noteikumi). LMT pateicas par doto iespēju izteikt viedokli.

Noteikumu projekts paredz, ka elektronisko sakaru komersantiem pēc Noteikumu spēkā stāšanās jānodrošina balss paziņojums ar noteiktu balss ierakstu paaugstinātas maksas izsaukumam uz citu elektronisko sakaru tīklu (Noteikumu 5.punkts), ja sarunas tarifs pārsniedz Regulatora noteikto divkārtšu savienojuma pabeigšanas tarifu mobilajos tīklos (Noteikumu 3.punkts), turpmāk saukts - Pakalpojums. Savukārt, par zvaniem uz paaugstinātas maksas numuriem, kas minēti Noteikumu 2.punktā, komersantam būtu tiesības sniegt brīdinājumu balss paziņojuma vai skaņas signāla veidā (Noteikumu 4.punkts).

Konceptuāli iebilstam pret papildus jaunu saistību noteikšanas elektronisko sakaru komersantiem. Ieceres realizācija ir tehniski sarežģīta un dārga, un nepamatoti ierobežo sakaru komersantu komerciālo politiku. Noteikumos piedāvātais risinājums uzliek visai nozarei nesalīdzināmi lielāku slogu nekā ieguvums, kuru iegūst atsevišķi galalietotāji ļoti nedaudzu komersantu tīklos.

1. Tehniskā ieviešana

- 1.1. LMT tīkla tehniskā infrastruktūra šobrīd nenodrošina šāda Pakalpojuma ieviešanu. Pakalpojuma ieviešana būtu iespējama izmantojot inteligentā tīkla (IN) platformu, kas prasītu ievērojamus ieguldījumus. Papildus ieguldījumi būs nepieciešami tīkla centrāles paziņojumu mezglu atmiņas palielināšanā, balss paziņojumu ierakstu veikšanai ierakstu studijā un ieraksta „balss” nomā, Pakalpojuma administrēšanā un uzturēšanā, kā arī licenču maksājumos. LMT apzinātās izmaksas, kas rastos Noteikumu spēkā stāšanās gadījumā, sastāda vairāk nekā simt tūkstošus eiro. Tas rada papildus spiedienu uz izmaksām bez jebkāda pamatojuma, kas izrietētu no LMT klientu vajadzībām vai pretenzijām.
- 1.2. Inteligentā tīkla platforma nodrošina fiksēta paziņojuma nosaukšanu izsaucējam. LMT tīkla iekārtu ražotājs šobrīd nepiedāvā un LMT nav zināms tehniskais risinājums, kas paziņojuma nosaukšanu spētu analizēt kopsakarā ar izsaucēja tarifa plānu un citiem apstākļiem, kas var ietekmēt izsaukuma tarifu.
- 1.3. Noteikumos norādītais termiņš - 2018.gada 1.janvāris – no tehniskā viedokļa faktiski ir neiespējams produktam, kas nav tīkla infrastruktūras iekārtu ražotāja standarta piedāvājumā. Aicinām Regulatoru pirms šādu būtisku saistību noteikšanas

konsultēties ar elektronisko sakaru tīklu iekārtu ražotāju pārstāvjiem, lai noskaidrotu vai, un kādos termiņos ražotājs ir spējīgs piedāvāt attiecīgu tehnisku risinājumu.

- 1.4. Noteikumu ieviešana radīs arī papildus neskaidrības tranzītzvanu, kas tiek veikti caur cita operatora tīklu, situācijās, jo nav mehānisma, kas neļautu brīdinošo informāciju atskaņot divreiz (vispirms zvanītāja tīklā, bet pēc tam tranzītoperatora tīklā).
- 1.5. Viesabonēšanas gadījumā Pakalpojums tehniski nav nodrošināms.

2. Komerčiālās politikas nepamatota ierobežošana

- 2.1. Regulators ar līdzīgu ieceri nāca klajā jau pirms vairāk nekā 10 gadiem. Tolaik balss telefonijas pakalpojumi attīstījās ar pieaugošu tendenci, sastādīja visnozīmīgāko īpatsvaru no sakaru izdevumu komponentes patērētāju izdevumos, pakalpojumu cenas bija augstākas un tirgū bija lielāks skaits pakalpojumu sniedzēju, nekā tas ir šobrīd. Taču pat tobrīd, izvērtējot ieguvumus un zaudējumus, tika nolemts šādu brīdinājumu neievieš, kā nesamērīgi dārgu un nelietderīgu pret iespējamajiem ieguvumiem sabiedrībai. Šobrīd, kad balss pakalpojumu attīstība ir ar lejupejošu tendenci, pat teorētiski šāda pakalpojuma aktualitāte ir būtiski mazinājusies.
- 2.2. LMT nav mainījis savu nostāju un gan toreiz, gan arī šobrīd ieilst pret obligātu pienākumu atskaņot brīdinājumus. LMT kā pirmais tirgū ir ieviesis bezlimita tarifu plānus zvaniem uz regulēto operatoru tīkliem, uzņemoties gan iespējas, gan riskus, kas saistīti ar šādiem piedāvājumiem. Līdz ar to no LMT viedokļa šis jautājums jau gadiem ir atrisināts konkurences rezultātā un nav regulējams ar administratīvām metodēm.
- 2.3. Komersanta iespēja operatīvi un neatkarīgi no jebkādiem apstākļiem reaģēt uz izmaiņām tirgū, ir efektīvas konkurences pamatā. Tieši asā konkurences cīņa operatoru starpā ir radījusi situāciju, kad Latvijā ir vienas no zemākajām pakalpojumu cenām un augstākajiem balss un datu patēriņiem pasaulē pie augsta tehnoloģiskās attīstības līmeņa. Pakalpojumu sniedzēji tieši meklē iespējas piedāvāt iespējami izdevīgākus piedāvājumus, dažādot zvanu virzienus vai samazināt cenu tieši konkrētā virzienā, tādējādi iegūstot vairāk klientus. Jebkādu šķēršļu noteikšana, tajā skaitā – īpašs un dārgs klientu apziņošanas mehānisms – ierobežo komersanta cenu politikas operatīvas mainīšanas iespēju, tādējādi noplicinot konkurenci.
- 2.4. Jau šobrīd Latvijā darbojas atsevišķi uzņēmumi, kas atsakās slēgt tiešos starpsavienojuma līgumus vai nosaka nesamērīgi augstus tarifus par starpsavienojuma izveidi, un nodrošina savienojuma pabeigšanu minētā tīkla galalietotājiem, tikai izmantojot tranzīta operatoru. Faktiski tās ir Elektronisko sakaru likumā noteiktā starpsavienojuma regulējuma "apiešanas" shēmas, kas darbojas jau vairāk nekā desmit gadus un normatīvajiem aktiem atbilstošs viennozīmīgs risinājums šīm situācijām tā arī nav atrasts. Noteikumu pieņemšana pēc būtības veicinās šāda negodīga rūpala attīstību, jo sakaru komersanti, kas tehniskā risinājuma dārdzības dēļ neievieš balss brīdinājumu, būs spiesti nodrošināt savienojuma pabeigšanu galalietotājiem esošā tarifu plāna ietvaros un apmaksāt attiecīgo cenu starpību.
- 2.5. Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) 2016.gada 26.maija konsultācijās par SPRK izsludināto konsultāciju dokumentu, norādīja, ka komersantam nosakāmā saistība nedrīkst radīt nesamērīgas izmaksas elektronisko sakaru pakalpojumu sniedzējiem, jo tas var ietekmēt tarifu pieaugumu. Konkrētā gadījumā Pakalpojuma ieviešanas izmaksas uzskatāmas par nesamērīgām, jo Latvijā klienti visvairāk izmanto „flat rate” tarifu plānus un Pakalpojums ir aktuāls tikai retos izņēmuma gadījumos – izsaucot īsos numurus vai Papildus samaksas pakalpojumu (90XXXXXX) numurus.

3. Nesamērīgs slogs nozarei

- 3.1. Noteikumu projekts diskriminējoši paredz uzlikt saistības vienīgi "tradicionālajiem" balss pakalpojumu sniedzējiem, kas pamatā izmanto ķēžu komutācijas principu izsaukuma nodrošināšanai. Nepamatoti no Noteikumu tvēruma faktiski tiek izslēgti OTT (*Over-The-Top*) komersanti, kas nodrošina zvanus, izmantojot cita komersanta infrastruktūru.
- 3.2. Jau šobrīd galalietotāju rīcībā ir plašs iespēju klāsts savu izdevumu kontrolei – jau piedāvājuma izvēles brīdī galalietotājs var izvēlēties tarifu plānu ar fiksētajā maksā iekļautiem pakalpojumiem. Komersantam ir pienākums nodrošināt tarifu publisku pieejamību un caurskatāmību, kā arī galalietotāja individuālu informēšanu izmaiņu gadījumos. Galalietotājiem ir iespēja saņemt bezmaksas detalizētu rēķinu, tiešsaistē noskaidrot zvana saņēmēja publisko tīklu www.numuri.lv. Tādējādi vidusmēra patērētājs jau šobrīd netraucēti var noskaidrot konkrētā zvana izmaksas un kontrolēt savus izdevumus.
- 3.3. LMT regulāri seko līdzi lietotāju apmierinātības līmenim. LMT lietotāju apmierinātības aptaujas neuzrāda īpašas grūtības vai problēmas attiecībā uz tarifu uztveramību vai informācijas pieejamību par konkrētam galalietotājam piemērojamajiem tarifiem. Uzskatām, ka nav piemēroti balstīt normatīvu iniciatīvu, kas uzliek būtisku slogu visai nozarei, uz nelielas lietotāju grupas izteikta viedokļa, kurš, visticamāk, nemainīsies arī, ja balss paziņojumu atskaņošana tiktu ieviesta. Pieļaujam, ka šo noteikumu patiesas mērķis – attiecīgo tarifu 'labprātīga' samazināšana atsevišķu operatoru tīklos – netiktu sasniegts, neskatoties uz visas nozares investīcijām risinājumos, kas atbilstu noteikumu tekstam.
- 3.4. Vēršam uzmanību, ka LMT ir aptaujājis Baltijas un Ziemeļvalstu operatorus par viņu valstu regulējošo iestāžu iniciatīvām šajā sakarā. Esam konstatējuši, ka nevienā citā valstī nenotiek diskusijas par šāda papildus administratīvā sloga noteikšanu. Tādējādi Latvijas elektronisko sakaru komersanti tiek nostādīti nelabvēlīgākā tiesiskā situācijā, nekā to ārvalstu partneri.

Ievērojot minēto, LMT iebilst pret Noteikumu grozīšanu, aicinot Regulatoru saglabāt esošo situāciju un nenoteikt balss paziņojuma par paaugstinātu tarifu un brīdinājuma signāla nodrošināšanu galalietotājam kā obligāti piemērojamu prasību visiem elektronisko sakaru komersantiem, kas sniedz balss telefonijas pakalpojumus.

Cerot arī uz turpmāku veiksmīgu sadarbību,

Prezidents

Valdes priekšsēdētājs

Juris Binde